

Puhdaskauran viljelyn tarkastuspisteet

☐ Lajipuhdas siemen (sertifioitu siemen)

- Käytä ensisijaisesti sertifioitua peitattua siementä, jossa vieraiden lajien määrä nolla.
- Tai käytä lajipuhdasta TOS-siementä, joka on huolellisesti kunnostettu ja peitattua, mikä on avainasemassa myös hometoksiiniriskin hallinnassa.

☐ Lohko ja lohkonvalinta

- Vältä yksipuolista viljelyä eikä lohkoilla muita viljoja ainakaan kahteen edelliseen vuoteen.
- Älä kylvä kauraa lohkoille, joilla on hukkakauraa.
- Hyviä esikasveja ovat öljy- ja valkuaiskasvit, peruna (muut ei-viljat)

☐ Kylvökoneiden puhdistus

- Puhdista kylvökone\ tarkasti sekä sisältä että ulkoisesti.

☐ Viljelystarkastus

- Varmista viljelyn puhtaus kasvukauden aikana lohko-kohtaisin tarkastuksin.
- Tarkkaile hukkakauraa ja tarkista kasvuston kunto yleisesti.
- Kitke vieraat viljalajit pois kasvustoista.

☐ Korjuukoneiden ja kuljetuskaluston puhdistus

- Puhdista puimuri tarkasti sekoittumisen estämiseksi, sisäisesti sekä ulkoisesti.
- Tarkista ennen täyttöä, että perävaunu on täysin kuiva ja puhdas muista viljoista. Suojaa sekaantumiselta pressulla.
- Tarkista, ettei lastitilassa ole jäämiä edellisestä lastista tai roskia tai muita epäpuhtauksia.

☐ Kuivauskaluston puhdistus

- Puhdista kuivuri tarkasti sekoittumisen estämiseksi (kippaussuppilo ja ympäristö, elevaattorin pohja ja muut kuljettimet).

☐ Varastojen puhdistus

- Puhdista siilot erittäin huolella viljalajien sekoittumisen estämiseksi, huomioi siilon päällys ja ympäristö.

☐ Kuljetuskaluston puhdistus

- Tarkista ennen lastausta, että lastitila puhdas ja täysin kuiva.
- Tarkista, ettei lastitilassa ole jäämiä edellisestä lastista tai roskia tai muita epäpuhtauksia.

Yleistä kauran viljelystä

1. Puhdaskaura -käsite

Puhdaskauralla tarkoitetaan elintarvikekelpoista ja -laatuista kauraa, joka on viljelty, korjattu, kuivattu ja varastoitu erillään muista viljoista. Koska gluteenittomuus on ehdoton vaatimus, tulee koko tuotantoketjun noudattaa äärimmäistä tarkkuutta.

Puhdaskauraa tulee viljellä käyttämällä lajipuhtaasta kauran siementä. Viljelyn puhtaus varmistetaan kasvukauden aikana lohko-kohtaisin tarkastuksin, jolloin lohkolta poistetaan vieraat viljakasvit ja hukkakaura. Sekoittumisriskin vuoksi tilalla ei kannata käsitellä muita viljoja. Vieraita lajikkeita saa olla enimmillään 5 kappaletta yhtä kiloa kohden. Lisäksi suurimokauran yleisten laatuvaatimusten on täyttyvä.

Puhdaskaurasta valmistetaan gluteenittomia elintarvikkeita, joiden kysyntä on voimistunut niin Suomessa kuin maailmalla mm. erilaisten allergioiden vuoksi.

2. Panosta viljelyyn – tuota laadukasta kauraa

Kauran viljelyssä on oleellista, että viljan viljelyyn panostetaan riittävästi. Tämä tarkoittaa, että lohko- ja lajikevalintaan, riittävään lannoitukseen ja tarpeenmukaiseen kasvinsuojeluun kiinnitetään huomiota.

Kaura on viljoistamme herkin punahomeiden muodostamille hometoksiineille. Hometoksiinit ovat punahomeiden tuottamia myrkyllisiä yhdisteitä, jotka ovat haitallisia ihmisille ja eläimille. Näistä DON-hometoksiinille on asetettu raja-arvot. Tärkein punahomeiden ja toksiinien esiintymiseen vaikuttava tekijä on kasvukauden sää. Hometoksiiniriskiä voidaan pienentää välttämällä kauran yksipuolista viljelyä, muokkaamalla edellisen vuoden kasvijäte huolellisesti, viljelemällä riit-

tävän aikaisia lajikkeita, puimalla sato heti sen tuleennutta sekä kuivaamalla sato heti puinnin jälkeen.

Punahomeet säilyvät oljessa ja sängessä ja tämän vuoksi kasvijäte kannattaa mullata huolellisesti. Harkitse syyskynnön käyttöä aika ajoin kevennetyn muokkauksen ja suorakylvön välissä. Riski on suurempi myös rehevissä ja tiheissä sekä lakoutuneissa kasvustoissa.

3. Kasvinsuojelu

Kirvat levittävät kääpiökasvuviroosia ja niiden tarkkailu on orasvaiheessa tarpeen. Rikkakasvit ja kasvitaudit torjutaan kasvustoista tarpeen mukaan. Monipuolinen viljelykierto vähentää mm. lehtilaikkutaudin ja punahomeen riskiä.

Elintarvikekauralla klormekvattikloridia teho-aineena sisältävien kasvunsääteiden käyttö on kielletty, koska niistä voi jäädä jäämiä satoon (esim. CCC, Cycocel, Korrensäade 5 C, Stablan).

4. Puinti, kuivatus ja varastointi

Puinnissa on varottava jyvien vahingoittumista ja käytettävä riittävää tuulta, jotta kevyitä jyviä ei tule mukaan.

Huolellinen kuivaus viipymättä korjuun jälkeen alle 14%:iin varmistaa sadon laadun säilymisen hyvänä ja myös pienentää hometoksiiniriskiä. Kuivauslämpötilassa on huomioitava viljaerän kosteus ja varottava liian korkeita lämpötiloja, jotka voivat vaurioittaa ydintä.

Laadullisesti mahdollisesti erilaiset erät kannattaa varastoida eri silloissa ja pitää varastokirjanpito ajan tasalla.

Lähde: Vilja-alan yhteistyöryhmä, lue lisää: www.vyr.fi:

Kauran viljelijän huoneentaulu – peruskaurasta paremmaksi

Punahomeet viljassa: Viljelytekniset toimenpiteet hometoksiiniriskin pienentämiseksi

